No. 1656 Zaterdag 25 September 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

DE OORLOG.

Gedurende het eerste jaar van den oorlog in Europa hebben de Vereenigde Staten van Noord Amerika prachtige zaken gemaakt. De uitvoer overtrof den invoer met 8.503.692.000 dollar. Daar werd dus aardig wat omgezet. Een gelukkig gevolg van deze buitengewone oorlogswinst is geweest, dat Amerikaansche bankiers de groote geldschieters konden worden voor Frankrijk, Rusland en Engeland. Al zal de oorlog reeds lang zijn afgeloopen, dan zal er in Amerika nog verdiend worden op deze uitstaande leeningen.

De financieële afhankelijkheid brengt daarenboven nog menig ander voordeeltje, dat niet zoo precies onder cijfers is weer te geven.

De economische ontwikkeling der nieuwe wereld gedurende dit ééne jaar, dat het oude Europa bezig is zich zelf letterlijk te ruïneeren, grenst aan het fabelachtige. Welke gevolgen dit alles voor oude en nieuwe wereld hebben zal, ook na den oorlog, valt onmogelijk te berekenen. Maar deze wereldkrijg heeft het aanschijn der aarde totaal veranderd. Bij den vrede zal het er in verschillende landen heel anders uit gaan zien.

Bij den vrede......!

Is die al in 't zicht?

Het ware te wenschen, maar noch aan het Oostelijk, noch aan het Westelijk front kan men iets bespeuren, dat wijst op een naderend einde.

De Russen schijnen aan het gevaar van omsingeling, of insluiting ontkomen, ze staan hun vijand.

Wat daar nu gebeuren moet, nu October op til is en met October het regenseizoen en de naderende winter, wij weten het niet. Het ziet er niet naar uit, dat nog vóór den winter een beslissende slag geleverd zal worden.

Zullen beide legers van honderdduizenden zich opnieuw laten insneeuwen? Dat zal een duur wintertje worden voor de Duitschers en een zeer bezwaarlijke proviandeering.

Of ligt het zwaartepunt elders en moeten wij het einde van dén oorlog niet zoeken in Rusland of België, maar aan den gouden hoorn, in Constantinopel? Er zijn er die beweren dat de oorlog staat of valt met de Dardanellen-quaestie. Wordt Duitschland daar de baas, dan is het uit met Engelands suprematie op de zee en is Rusland vleugellam.

Dat zou ook de verklaring wezen van het ageeren der Balkanstaten tegen Bulgarije. Dit land wil neutraal blijven, maar schijnt dat niet te mogen van zijn buurtstaten. Men verdenkt het van in het geheim Turkije en bijgevolg Duitschland te steunen. De buren hebben officieel gevraagd, dat Bulgarije zich declareeren zou.

Ook de leden der Sobranje hebben Koning Ferdinand als hun gevoelen medegedeeld, dat 't Parlement voortduring van een neutrale houding een gevaar acht voor den Staat.

Er broeit iets in den Balkan; het is maar de vraag naar welken kant de brand uit zal slaan. Eén lijntje trekken schijnt voor die woelzieke volken niet mogelijk; zonder onderling krakeel kunnen ze nu eenmaal niet leven. De gemengde rassen verdragen elkander moeilijk.

In België is het een bombardement van geweld, maar de Duitscher zit erg vast en laat niet gauw los. Van Nieuwpoort tot Dixmuiden en Yperen, langs de geheele Yserlinie derhalve, blijven de kogels vliegen zonder ophouden.

Wat zullen daar weer vele jonge levens vernietigd worden. En helaas! zonder baat. Vooruitkomen deed tot dusverre nog geen der partijen. Alleen in Frankrijk bij het Kanaal der Marne gaan de Fransche troepen iets vooruit.

Maar heel veel vordering valt ook daar niet te bespeuren.

Ook in België en Frankrijk zal het gure natte najaar de operaties te velde zeer bemoeilijken. Men heeft nog slechts een paar weken over, dat er flink gevochten kan worden, en dan begint ook daar de overwintering.

DE H. STOEL EN DE OORLOG.

Aan een artikel in de „Petrus-Blätter", onderteekend met v. L., ontleenen wij de volgende lezenswaardige passages:

Het Pausdom, de grootste zedelijke macht op aarde, staat boven de partijen en dit kan in geval van oorlog ook niet anders zijn. Velen honderdmillioenen vereeren in den plaatsbekleeder van Christus hun onfeilbaren gids en den oppersten rechter in alles wat hun zielenheil betreft. Zelfs zij, die alles behalve kerkelijk gezind zijn, zien in den opvolger van den Apostel Petrus den Hoogepriester, die de tradities der eeuwen voortzet en den levenden inhoud belichaamd van eene geschiedenis, welke van het Romeinsche keizerrijk over de branding der volksverhuizing heen door al de middeleeuwen en alle wisselingen van den tijdgeest, zich voortplant als het licht des levens.

Waar in de wereld is een instelling, welke daarmede in ouderdom, in bestendigheid en weerstandsvermogen vergeleken zou kunnen worden?

De historische beteekenis van het Pausdom, dat op zoovele door het verleden gevormde trappen tot zulk een hoogte gestegen is, dwingt nog meer eerbied af wanneer de H. Vader eene persoonlijkheid is, die, zooals Benedictus XV, niet slechts uit den rijkdom der Kerk put, maar dezen nog tracht te vermeerderen door wijsheid, rustige klaarheid en rustelooze werkzaamheid.

Het Pausdom is de vrede.

Het moge al waar zijn, dat strijd de vader der dingen is, dat de belangrijkste zaken voortkomen, zich vormen en verder ontwikkelen juist door den tweestrijd van tegenstellingen, toch komen deze voort niet eigenlijk uit de tegenstelling zelf, maar doordat deze wordt opgeheven door haar opneming in een hoogere eenheid. En de staten vooral zijn niet ingesteld om elkander door strijd ten gronde te richten, maar om vrede tot stand te brengen tusschen de verschillende elkander werkelijk tegenstrijdige elementen, welke in de staten elkander ontmoeten.

Dat is de groote zegen van het Pausdom, dat het meer dan eenige andere instelling, geëigend is om bemiddelaar van den vrede te zijn, en wel door den persoon van het Opperhoofd der Katholieke Kerk, in welke de tegenstellingen zijn opgeheven, voor zooverre zij zich al laten opheffen.

Wel nooit is de wensch naar een organisatie, welke de verschillende staten omvatte, met grooter plechtigheid en met meer nadruk uitgesproken, dan bij het sluiten van de heilige alliantie van 14|26 Sept. 1815. Zij, die deze overeenkomst sloten, hebben zeer wel gevoeld, welke tegenspraak er in gelegen is, wanneer deugden, welke voor het private leven noodzakelijk en onontbeerlijk zijn, voor overbodig gelden als het 't publieke leven betreft; en wanneer handelingen, welke bij eenlingen als misdaden worden beschouwd, door de geschiedenis nog wel verheerlijkt worden, indien ze door volkeren of staten geschieden.

De verbonden monarchen van Rusland, Oostenrijk en Pruisen waren toentertijd overtuigd, dat deze wanverhouding slechts dan zou verbeteren, wanneer de regeeringen zich zelf en de haar toevertrouwde volkeren zouden beschouwen als beteekenisdeelen van eenzelfde familie, van eenzelfde en wel krachtig, vast aaneen gesloten organisme. Omdat nu de verhoudingen van de eenlingen jegens elkander en nog meer van de leden derzelfde familie moeten worden doortrokken van de beginselen der christelijke moraal, daarom moeten diezelfde beginselen ook de verhoudingen der staten onderling beheerschen. Hierin ligt de grondgedachte der heilige alliantie.

Dat het program der H. Alliantie de blijde instemming verwierf van den toenmaligen Paus Pius VII, spreekt van zelf. Wanneer de later opgestelde oorkonde niet de onderteekening van den Paus droeg, was niet het schismatieke Rusland daarvan de oorzaak, noch ook het grondwettelijk bezwaar van den prins-regent van Engeland, maar de overweging, dat het Apostolische Primaat geen aanleiding had om die beginselen, welke de Katholieke Kerk van oudsher als onmisbaar en onveranderlijk had verkondigd, in een veranderlijke verdrags-oorkonde uit te spreken.

Op gelijke wijze wendt ook nu wederom Paus Benedictus XV ieder positie-nemen tusschen de strijdende partijen, iedere poging om zijn kerkelijke autoriteit in den wereldoorlog te betrekken, standvastig af, maar stelt er hoogen prijs op, dat aanzienlijken en geringen, oud en jong zonder verschil van nationaliteit wete, hoe beslist hij iedere onrechtvaardigheid veroordeelt, van welke zijde deze ook komt, en van welken aard de motieven hiertoe waren.

Te midden van de hartstochtelijkheden en benauwingen eener wereld katastrofe als de tegenwoordige, welke verwoest en opbouwt, en door hare omwentelingen geheel nieuwe en hopen we, betere grondslagen voor de verhoudingen der staten onderling moge scheppen, is het geen sterveling toegestaan, de handelingen der menschen met onfeilbaar gewicht af te wegen en nog minder daarover een definitief oordeel te vellen, waar nog zooveel opheldering noodig is, omdat bewering tegenover bewering staat.

De H. Vader weet dat; hij stelt zijn hoop dan ook niet op de zoogenaamde „zakelijke garanties" waarop zoo dikwijls een beroep gedaan wordt, als strategie, kanonnen en vestinggordels, de vrees voor militaire en economische vernietigingsmiddelen, maar des te meer verwacht hij van de „moreele garantie" als godsvrucht, geloofskracht en liefde voor de rechtvaardigheid; „Sion, zoo sprak de profeet, zal door recht gered worden en door de gerechtigheid van hen, die zich tot Hem bekeeren."

Over de neutraliteit van den H. Stoel zegt het artikel verder:

Wanneer men in tijdschriften leest, dat Paus Benedictus XV bij het uitbreken van dezen oorlog, welke zonder twijfel tot de grootste wereldgebeurtenissen behoort, zich neutraal verklaard heeft, dan mag men aan deze verklaring geen andere beteekenis geven, dan dat hij deze gelegenheid benutte, om te verklaren, dat Hij, evenals zijne voorgangers in het Pauschap, de beginselen van waarheid en recht als het eenige richtsnoer van de onderlinge verhouding der staten wil beschouwd zien en elk opportuniteits- en utiliteitsprincipe verafschuwt. Slechts verblinding of kwade wil konden een agitatie tegen den H. Vader op touw zetten en den geloovigen bedriegelijk voorstellen, alsof hij en het H. College niet genoeg neutraal waren, maar door geheime sympathieën voor de beide centraalmogendheden geleid werden, zoo al niet zelfs van Berlijn uit waren omgekocht.

Zij, die zulke dingen verzinnen, deden veel beter, hunne bemoeiingen daarheen te sturen, dat de H. Vader wederom in het bezit van zijn vroegere vrijheid en onafhankelijkheid gesteld werde. Want als men zich plaatst op de diepere historische gronden, zal men bevinden dat de ware neutraliteit als absolute voorwaarde eischt dadwerkelijke souvereiniteit welke onvermijdelijk is voor het ambt van bemiddelaar tot een oprechte verzoening onder de volkeren, die den Vader der Christenheid zoo na aan het hart ligt.

Inderdaad is de Paus echter noch vrij noch onafhankelijk, en een ieder die niet blind is voor de onomstotelijke waarheid, dat de grondvormen en de grondwetten voor de menschelijke ontwikkeling in het sociale, politieke en internationale leven waarheid en gerechtigheid zijn, zal den vurigen wensch niet opgeven, dat in dezen wereldbrand waarvan wij de getuigen zijn, ook de Romeinsche kwestie een alleszins bevredigende oplossing vinde, opdat de H. Vader aan zijn verheven taak als vredevorst in den geest van ware onpartijdigheid met volkomen succes kan beantwoorden

Want zoowel den Katholieken, als den anders geloovigen mogendheden kan het niet onverschillig zijn, of de drager van het hoogste herdersambt, aan wien millioenen harer onderdanen met eerbied onderworpen zijn, zich in een positie bevindt, welke aan zijn verheven zending beantwoordt, of dat zijn toestand een onvrije, onwaardige, een schijn-souvereiniteit is naar de willekeur van een anderen Staat.

Het Vaticaan en de oorlog.

Nog steeds gaan de blikken der katholieken van alle landen naar het Vaticaan, waar de Paus, de Vader der geheele Christenheid, zijn werk van vrede en verzoening volbrengt, hoewel Hij zelf in een toestand verkeert, die de grootste bezorgdheid wekt.

In vredestijd was de toestand der Pausen in Rome, zooals meermalen de Pausen Pius IX en Leo XIII verklaarden, onhoudbaar. Want na de inname van Rome en de zoogenaamde Garantiewet had de Paus de keuze tusschen zich afhankelijk maken van de Italiaansche Regeering of prijsgave van Zijne persoonlijke vrijheid. De Pausen kozen het laatste en werden de gevangenen van het Vaticaan, om niet de bescherming te moeten aanvaarden van den overweldiger.

Reeds de vorige Pausen spraken hunne hooge bezorgdheid uit voor tijden van oorlog.

En terecht.

Want hoewel Cavour, de grondlegger van de Italiaansche eenheid, in een ontwerp, dat de hoofdpunten van de latere Garantiewet bevatte, de vrijheid van den Paus in oorlogstijden wilde vastleggen, werd in deze wet met geen woord van tijden van oorlog gerept.

Bij de bespreking der Garantiewet in de Italiaansche Kamer wilde de afgevaardigde Corte er de bepaling in opgenomen zien, dat deze wet niet zou gelden in tijden van oorlog. Maar aan dit verlangen werd niet voldaan, wijl de rapporteur van meening was, dat de wetten gemaakt worden voor tijden van vrede, niet voor oorlogstijden, en omdat minister Lanza met de weinig geruststellende verklaring kwam, dat men toch niemand behoefde te zeggen, dat in oorlogstijd er niets gaan kon boven de „staatsnoodzakelijkheid."

Toen dan ook in Augustus van het vorige jaar wegens den dood van Z. H. Pius X het Conclaaf moest gehouden worden tot verkiezing van een nieuwen Paus, en het gerucht de ronde deed, dat Italië de mobilisatie zijner strijdkrachten uitstelde wegens de op handen zijnde Pauskeuze, publiceerde de Agenzia Stefani, dat zulke *nevenzaken* geen invloed konden oefenen op het besluit der Italiaansche Regeering.

Meer nog in oorlogstijd dan in vrede bieden de beide mogelijkheden, n.l. dat de Paus in Rome blijft, of dat hij Rome verlaat, groote gevaren.

Want de bedreiging van Crispi, dat men het laatste toevluchtsoord des Pausen, het Vaticaan, zou annexeeren, indien de Paus Rome verliet, is men nog niet vergeten.

Wat zal dus de toekomst brengen, vooral als de oorlog niet ten gunste van Italië zou uitvallen, en het Romeinsche volk, zoo gemakkelijk op te zweepen, zijn woede keerde tegen het Vaticaan?

Zeker, het lot van landen en volkeren berust in Gods hand. En een bijzondere Voorzienigheid waakt over het Pausdom, dat niet vergaan zal, zoolang de wereld bestaat.

Dankbaar mogen wij erkennen, dat het Pausdom in onze dagen met glorie is omgeven, en dat vele volkeren hun hoop op het Vaticaan gevestigd hebben als de plaats, van waaruit de wereldvrede zal geboren worden.

Maar ondanks den invloed des Pausen, beleeft de Paus droevige, onrustbarende tijden, zoodat het geloovige volk met heiligen aandrang moet blijven bidden tot den God der heerscharen: „De Heer late niet toe, dat de Paus valle in de handen zijner vijanden."

Vanwaar komt het gevaar?

Eén blad ten onzent, dat ons land graag in den oorlog zou storten, heeft niets beters te doen dan in woord en beeld dag aan dag te verkondigen, dat het gevaar voor ons uit het Oosten dreigt.

Onlangs namen we een interview over, dat een correspondent van de „N. R. Ct." met den Engelschen minister Churchill had en waarin te kennen werd gegeven, dat wij niets van Engeland (of de entente) hadden te vreezen en dat er ook op zinspeelde, dat het gevaar voor ons van de andere zij komt.

De medalje heeft echter een keerzij en één die spreekt.

In „de Toekomst" wordt door prof. Sleeswijk onder het opschrift: „Zeeuwsch-Vlaanderen" 't gevaar uit het Zuiden besproken, en wel naar aanleiding van volgende uitlating van „Zeelandia":

„Niets wenschen de Zeeuwsch-Vlamingen liever dan Nederlanders te zijn en te blijven. In hun trouw voor het Vaderland, in hunne liefde voor het Huis van Oranje, in hunne aanhankelijkheid aan onze dierbare Koningin staan de Zeeuwsch-Vlaanderen bij niemand ten achter. Van de trouw aan het Vaderland getuigt het jaar 1830.

Die trouw, die geest, welke in 1830 onze bevolking bezielde, bezielt haar nog.

Men kan verzekerd zijn, dat in de ure des gevaars de Zeeuwsch-Vlaanderen niet ten achter zullen staan in hunne trouw en liefde voor het Vaderland en in hunne aanhankelijkheid aan onze geliefde Koningin.

De twijfel, welke Prof. Versluis omtrent de gevoelens der Zeeuwsch-Vlamingen uitsprak, is bepaald ongegrond en geheel onverdiend.

Er zal geen enkele Zeeuwsch-Vlaming te vinden zijn, die niet vurig wenscht Nederlander te blijven en zoo noodig bereid is daarvoor offers van goed en bloed te brengen."

Dh. Sleeswijk zegt nu, dat hij aan de gezindheid der Zeeuwsch-Vlamingen niet behoefde te twijfelen en vervolgt:

„Eene enquête van Dr. Haje in de „Amsterdammer" van twee maanden geleden, liet daaromtrent geen twijfel meer. Onze persoonlijke indruk bij een bezoek aan Zeeuwsch-Vlaanderen, nog versterkt door mondelinge en schriftelijke inlichtingen uit de beste bron, hebben ons de overtuiging geschonken, dat in Zeeuwsch-Vlaanderen vóór alles een zuiver nationaal gevoel heerscht. Maar daarnaast is het opmerkelijk, dat in het huidige conflikt — niettegenstaande de vele persoonlijke en economische relaties — de sympathiën der Zeeuwsch-Vlamingen niet aan de zijde van België zijn. Men is er, ten zuide van den Schelde-mond, over het algemeen Duitsch gezind, met de Katholieke

geestelijkheid vooraan. En dat in een landstreek, waar men de berichten omtrent de Duitsche „gruwelen" en het Duitsche „wanbeheer" in België uit de eerste hand heeft!

Deze stemming geeft te denken. Onze Regeering moge er rekening mee houden, en niet minder ook de entente, indien zij overweldigingsof anexatiepogingen zou willen uitvoeren. Deze veronderstelling is natuurlijk een dwaasheid in de oogen der anti-Duitsche pers ten onzent. Die kent slechts het gevaar uit het Oosten, en daarop staart ze zich blind.

Maar men lette wel op Het gevaar schuilt elders en wij zullen gelijk krijgen. Reeds nu worden wij gekneveld (zie de geestige plaat in de „Nieuwe Amsterdammer" van 10 dezer: No to be or to be N. O. T), en daarbij zal het niet blijven.

Terecht heeft dezer dagen een brochure van den Franschman J. Dontenville ten onzent eenige opschudding gewekt. Daarin wordt betoogd, dat wij na den oorlog Limburg en de Scheldemonden zullen moeten afstaan, dat wij zullen worden „uitgenoodigd," zich te treden tot „de Federatie der Gallische gebieden," aangezien Nederland immers behoort tot „la région gauloise," — een meer zulke fraaigheden. De heer Dontenville is professeur agrégé d'histoire. Het schijnt dus, dat niet alleen Duitsche (en Hollandsche) professoren gevaarlijk zijn! Deze historicus is nu wel door het Fransche gezantschap hier ter stede gedésavoueerd, maar wij weten wat dergelijke officiëele tegenspraken waard zijn. De redactie van de „Nederlander" schreef, dat zij „op dit oogenblik minstens een half dozijn citaten kan aanvoeren, waarin dezelfde denkbeelden worden verkondigd."

„Iemand, die geacht kan worden op de hoogte te zijn, en die relatiën had met Belgische regeeringsambtenaren, schrijft ons uit Zeeuwsch-Vlaanderen: „Vanaf het begin van den oorlog werd hier niets zoozeer gevreesd als een afscheiding van Nederland. Men wist dat er gevaar bestond, en thans begrijpt men, dat dit gevaar dreigt van de zijde der Entente. Ik weet uit vertrouwbare bron, dat door de Entente aan België was toegezegd: Zeeuwsch-Vlaanderen, en Limburg ten Zuiden van een lijn van Vlodrop naar Maeseyck. Maar hierover zwijgen natuurlijk de officiëele kleurboeken.

Deze dingen zijn niet aangenaam voor zekere pers ten onzent, die reeds dreigde ons volk te verblinden. De symptomen vermeerderen zich, die erop wijzen, dat wij bij eene overwinning der Entente zonder twijfel in het gedrang zullen komen, en wel allereerst aan den mond der Schelde. Nederland mag zich gelukkig achten te weten, dat wij in dien „uithoek" een bolwerk hebben van trouw we vaderlanders."

De toestand van het Belgische leger.

Een der correspondenten schrijft uit Veurne aan de „Avp.":

„In gezwinden pas stapte een bataljon linietroepen naar het Yserfront. Onder hen trof ik een paar bekenden aan en zoo vergezelde ik hen een eindweegs tot Veurne.

De jongens zagen er allen frisch uit; een deel ervan droeg het zomerkaki-uniform, dat hen paste alsof het door de beste kleermakers van Londen op hun lichaam was gegoten. In den winter werd wel eens over het schoeisel geklaagd, maar in dit euvel werd voorzien, velen dragen stevige gele schoenen, Engelsch fabrikaat; ook de dienst der intendanten geeft alle voldoeningen, de soldij wordt stipt uitgekeerd. Toch merkte ik onder hen wrevel omdat de oorlog zoo lang zonder beslissing bleef; het leven in de loopgraven, dat reeds acht maanden duurde, begon hen te vervelen Waarom altijd die kleine aanvallen, waarin altijd kameraden vielen zonder noemenswaardig succes? Zij kwamen nu op sterkte, waarom er nu niet voor goed op los gaan en er een einde aan maken?

Ziedaar de geest onder de Belgische soldaten geschetst. Geen zweem van ontmoediging of zwakte, maar een stijgend ongeduld om tot de volledige zege te strijden.

De toestand op het Belgische front gaf dit ongeduld voedsel sinds de laatste formaties het leger kwamen versterken en aldus een wijziging van het front mogelijk maakte. Er staan thans 120,000 Belgen slagvaardig en de infanterieën, de Afrikaansche troepen van den Franschen generaal d'Urbal, die bij Lombaert zijde den Belgen hulp boden, konden alzoo weggetrokken worden. Eenige Fransche infanteristen met hunne batterijen ter zij gelaten, voorziet het Belgische leger thans van Nieuwpoort tot achter Dixmuiden in de verdediging van den nationalen grond."

De toestand van het Servische leger.

Deelden wij elders een en ander mede over den toestand, waarin het Belgische leger zich bevindt, thans volge een schets van de positie, waarin het leger der Serviërs verkeert Ze is ontleend aan een correspondentie van de „N R Ct." uit Nisj, de tijdelijke residentie, gelegen in het hartje van Servië.

„Het gaat inderdaad den Serviërs goed. Onder alle landen in Europa, de onzijdige inbegrepen, is er heden misschien geen waar aan al het noodige zulk een overvloed is als hier in Servië, en nog steeds stroomen van verschillende zijden de goede gaven van allerlei aard toe. Om met het krijgstuig te beginnen, be schikt het Servische leger nu over geheel moderne artillerie, ruim tweemaal sterker in getal en kaliber dan verleden jaar vóór den oorlog, en over een voorraad munitie voor geschut en geweer, voldoende voor ten minste nog drie oorlogsjaren. Aan kleeding en verdere uitrusting is er nu zooveel voorhanden, dat men geen magazijnen meer had om het voorloopig niet benoodigde op te bergen. Zendingen geneesmiddelen en genotmiddelen voor zieken en gezonden worden nagenoeg dagelijks bij kisten vol aangevoerd; en geld is er zooveel, dat wat er nog in het land zelf moet worden gevorderd, dadelijk in goud kan worden betaald. De oorlog kost de Servische schatkist per dag ongeveer 4 millioen dinar (franken).

Daarvan betalen Engeland, Frankrijk en Rusland ieder een half millioen, en de rest wordt nu al sinds drie maanden ruimschoots gedekt door geldzendingen van hier en daar — tot zelfs uit Australië (verleden week een derde zending van 15.000 pond sterling) en de Kaapkolonie. Geneeskundige hulp is er ook meer dan noodig is, zoodat een deel der Russische en Engelsche ambulancen weer is vertrokken, daar ze onder hun eigen landslieden nuttiger werk konden verrichten. Gedurende de zes maanden rust, die het leger zich heeft gegund na het verlaten der Oostenrijkers van het Servische gebied, en nadat ook de koorts en andere epidemieën, welke het land in den winter zoo hebben geteisterd, met goed gevolg waren bestreden en overwonnen, is het leger opnieuw georganiseerd. De reserves zijn nu allen behoorlijk geoefend en van al het noodige ruimschoots voorzien. Er is als het ware een nieuwe, frissche Servische legermacht verrezen. Men kan dan ook gerust zeggen, dat op militair en strategisch gebied Servië er op 't oogenblik beter voor staat dan verleden jaar bij het begin van den oorlog."

Koningin Elisabeth.

Zondag, 24 Juli, was de verjaardag van Koningin Elisabeth van België Willen we weten wat de koningin van België voor haar onderdanen is, en thans als individueele figuur ook beteekent voor onnoemlijk velen, die zich getroost en gesterkt voelen en persoonlijk leden, wanneer zij gadeslaan hoe zij, de vorstin van het Belgenland leed draagt en helpt dragen, — dan behoeven we slechts een paar zinnen te lichten uit het stuk van den Brusselschen R. Feibelman, dat dezer dagen in „Echo Belge" en in de „Groene Amsterdammer" verscheen.

De schrijver zegt o. a.:

Geen uiterlijk praalvertoon. Geen rumoer. Helaas, — het uur is niet, dat der fanfares, het is het uur waarin zoo dikwijls de doodsklok en 't geluid der stormklokken door klinken, waarin dikwijls de rhythmus van de „marche funebre" is. Maar de hoop zal er zijn, de oneindige, hemelsche, vruchtbare hoop, op feesten, die de gevierd zullen worden in de tijden, dat de alles-herstellende vrede gekomen zal zijn.

België heeft slechts drie koningin nen gehad Van de eerste is slechts gebleven de herinnering aan een allesveroverenden zachten glimlach; van de tweede herinnert men zich ook een glimlach, doch een droevigen, bijna smartelijken.

De herinnering die bewaard zal blijven aan Koningin Elisabeth, zal anders zijn, en veel meer zal men van haar gedenken: een voorbeeld, een grootsch en heerlijk voorbeeld. Want deze vorstin heeft geweten groot te worden, met hare bestemming. En boven dat; zij is boven die beproeving uitgerezen, hoe tragisch die ook zijn mocht. In haar komt de groote dankbaarheid samen van haar geheele volk, en de bewondering van de beschaafde wereld. Zij stelt er zich niet mede tevreden, de echtgenoote te zijn van een koninklijken held. Zij heeft ook haar aandeel gewenscht van dat heroïsme, en van de smart en strijd.

Daardoor heeft zij zich waardig getoond een koningin te zijn, dat is een beetje de moeder van het ongelukkigste, van het meest onrechtvaardiglijk ongelukkigste der volken. De vorstinnen van de toekomst zullen hare dochters moeten vertellen, wanneer zij haar de taak-van-vorstinnen-te-zijn zullen leeren, hoe de verheven geschiedenis geweest is van Elisabeth, de koningin der Belgen....

En toch! Hoe weinig scheen zij geschikt te zijn om de heldinnenrol te spelen! Zij is lichamelijk zoo teer, geheel gratie, en zoo zwak.

In Brussel noemde men haar direct: „la petite Reine," en daarmede wilde het volk aanduiden, dat het haar, juist door haar zwakheid, tot beschermer wilde zijn.

Hoe zal men haar na den oorlog noemen? Ik herinner mij haar komst, haar blijde inkomst in Brussel, na haar huwelijk met den kroonprins Albert. Toen zij verscheen op het perron van het Gare du Nord, dapper zich tot doelwit makende van de officieele toespraken, riep men slechts uit: „Comme elle est petite, wat is zij klein." Maar men zag wel, dat de kleine prinses met de zoete oogen, kon glimlachen vol goedheid; en zij veroverde de harten van al hare toekomstige onderdanen, van het oogenblik af, dat zij haar zagen. Het klinkt als een wonder-sprookje, nietwaar?... Zij verscheen, en men had haar lief...

Men had haar lief, omdat men haar goed raadde, schrander, eenvoudig, dapper en eerlijk; en ook omdat zij aan het sjagrijnige Belgische hof, waar toen een groote, altijd afwezige koning regeerde, wat helderheid bracht, een lach, zachtheid, wat zonneschijn... in een woord, wat er aan gratie en geurig parfum medegebracht wordt door een japon, die voorbij gaat tusschen zooveel officieele uniformen, en doodsche zwarte rokken Men had haar ten slotte ook lief, doordat het volk bij intuitie in zijn toekomstige vorstinne een ware vrouw raadde, en eene goede moeder, — en in die zaken is het volksoordeel onfeilbaar.

Alle hoop, die men van het eerste oogenblik af op het jonge prinsesje vestigde, al die hoop is dan ook verwezenlijkt en overtroffen; het is geen geringe dienst, dien zij, nog als prinses, aan haar land bewezen heeft, door het een nieuwe warmte en hersteld vertrouwen te schenken in de verhoudingen tusschen vorst en volk, die zich toentertijd gevaarlijk gingen loswringen

Toen kwam de koninklijke kroon. Hoe zwaar die ook was voor het teedere voorhoofd, de koningin droeg haar met treffende gratie, eenvoud en opvallende waardigheid en goedheid. Dat was de juiste toon en de koningin behoort tot dezulken — en hoe sporadisch zijn zij — die hem altijd weten te treffen, hoe het ook gaat. Zij is waarlijk koningin, wanneer zij aan de zijde van den koning voorzit bij de opening der Kamers; en nog is zij koningin — en hoe bekoorlijk — wanneer zij, te voet en geheel alleen, de ongelukkigen gaat helpen en de zwakken troosten. Vorstin dus en vrouw en moeder; zij wist dat alles te zijn met de altijd durende kracht van een persoonlijkheid, die zich voortdurend geeft; met geheel de krachtige toewijding van een zoo edele natuur, die slechts haar bestemming ziet in een geheele gave van zich zelve. België begreep dat. En het heeft haar, lang voor de tegenwoordige gebeurtenissen, weten te bewijzen, hoezeer het zijn vorstin lief had. Toen — enkele jaren geleden — de koningin ziek werd, heeft ieder in België gedacht een wezen te zullen verliezen, dat hem buitengewoon lief was Met welk een ongeduld wachtten we op de bulletins, die ons zouden vertellen of „Notre bonne Dame de Belgique" voor ons bewaard zou blijven En dat bleef zij. Men redde haar, en toen zij na een lang verblijf onder de Egyptische zon tot haar gerustgestelde en verheugde onderdanen terugkeerde, was het een uitbarsting van verteedering en vreugde O! welk een feest in Brussel, op dien mooien dag!

Niemand heeft dat vergeten, denk ik, noch de onoverbroken vreugdebetoogingen, die 't koningspaar de schoonste triomf-hymne waren, die men droomen kan, noch de bloemen, die men wierp. noch de kreten der kindertjes, die door hun moeders voor het koninklijk rijtuig gevoerd werden, noch — en dit bovenal — de vreugdetranen, treffender dan alles, van de vrouwen uit het volk....

Ik weet, en heel zeker, dat de koningin de oogen van vele strijders gesloten heeft. Een van mijn jonge vrienden was een van hen. Hij is gevallen aan de Yser. Hij was nog bijna een kind, maar als een man heeft hij gestreden en als een held is hij gestorven als een held! Zijn moeder heeft hij niet terug gezien, maar, voor te sterven, heeft hij naast zich gezien haar, die door den wil van de Voorzienigheid de moeder is van alle Belgische soldaten. De koningin was bij hem. Zij is 't, die zijn laatsten ademtocht opgevangen heeft... en de stervensstrijd moet u minder zwaar gevallen zijn — mijn vriend — doordat bij schooner is geweest, verdeeld en verzacht, door een zoo weldoende en hooge tegenwoordigheid.

Ten slotte schrijft de schrijver:

„Later, wanneer eindelijk de ure van het herstel geslagen zal zijn, en wanneer Uwe Majesteit weer haar plaats hernomen zal hebben naast den koning en de prinsen in Brussel, dan zullen wij u het achterstallige enthousiasme doen toekomen en de bewondering, die zich opgestapeld heeft in ons diepste zelve. En wij zullen het u doen toekomen, ik geloof 't, in een ontzagwekkenden kreet van geloof, van vreugde en van liefde, die zal klinken door de eeuwen en die uw naam zal dragen, mevrouw, tot de Belgische geslachten, die komen zullen.... ontroostbaar, dat zij niet konden, zooals wij, neerbuigen voor u...!"

Het doel van den oorlog.

Wegens het groote belang, dat de besprekingen over het einddoel van den oorlog in Duitschland ook voor ons land hebben, laten wij het adres door de Duitsche sociaal-democratische partij aan Von Bethmann Hollweg toegezonden, hier in zijn geheel volgen:

„Politieke leiders en oeconomische vereenigingen hebben, bewerende het Duitsche volk te vertegenwoordigen, beproefd propaganda te maken ten gunste van de verovering van vreemd grondgebied en zich uitgesproken tegen het sluiten van den vrede, zoolang dit doel nog niet zou zijn bereikt, tegen een voorbarigen vrede, zooals zij dit nog noemen in een adres van 20 Mei l.l.

De sociaal-democratische partij heeft met het geheele Duitsche volk den 4en Augustus deelgenomen aan de worsteling om zijn bestaan en zijn nationale onafhankelijkheid te verdedigen. Zij heeft zich in dezen strijd tegen een wereld van vijanden aan de zijde van haar land geschaard en zij zal daar blijven, totdat wij onze veiligheid zullen hebben bevestigd en totdat onze tegenstanders tot den vrede geneigd zullen zijn Maar tegenover de nog steeds duidelijker wordende neiging, om op den oorlog het stempel van een veroveringsoorlog te drukken, achten wij het onzen plicht, te herinneren aan hetgeen wij in de zitting van den Rijksdag bij het begin van den oorlog hebben gezegd. Wij wenschen een vrede, die vriendschap met de naburige volken mogelijk maakt! Het is het belang van ons volk, dat ons toen in de eerste plaats beheerschte; want alleen een dergelijke vrede zal ook voor ons een waarborg zijn voor een duurzame rust.

Het denkbeeld, dat de oorlog wordt gevoerd ter verdediging tegen vijanden en niet met het doel te veroveren is het, dat die geest van zelfopoffering heeft gewekt, die de geheele wereld bewondert.

Evenals de bevolking van alle andere landen wenscht ook het onze, bloedend uit honderdduizend wonden, een spoedigen vrede. Het heeft verlicht adem geschept toen het gerucht van voorloopige vredesonderhandelingen de ronde deed.

De beweging van het genoemde verzoekschrift, dat de tegenspraak van de „Norddeutsche Allgemeine" overal met voldoening ontvangen is, getuigt van een volstrekte onwetendheid omtrent de wenschen van de massa van het volk.

De propaganda ten gunste van de anexatieplannen heeft reeds, als met zweepslagen de tegenstanders van Duitschland opgewekt, om de worsteling voort te zetten en zij draagt op een noodlottige wijze er toe bij, den oorlog te rekken. Wij weten zelf dat de anexatieplannen, die in de vijandelijke staten zijn verkondigd, eveneens onze weerstandskracht hebben doen groeien.

Alles wat verkregen wordt, door het zelfbestuur en de onafhankelijkheid van een volk geweld aan te doen, bevat reeds de kiemen van nieuwe oorlogs-verwikkelingen in zich en brengt een gevaarlijk verbond van vijanden tegen Duitschland met zich mede. Terwijl na de ongehoorde opoffering van de volkskracht een tijdperk van ongestoorde ontwikkeling een gebiedende noodzaak is, zouden wij zoo de desbetreffende plannen, zij het ook slechts ten deele, werden verwezenlijkt, worden gedrongen naar een tijdperk van onrust. Een wedstrijd in krijgstoerustingen zonder weerga en daarmee een uitputting van onze economische kracht zou er het gevolg van zijn.

De bewering dat het Duitsche keizerrijk tot zijn economische bestaan gebiedsuitbreiding in het Oosten en Westen noodig heeft, wordt weerlegd door de schitterende economische vlucht, die wij thans in het rijk hebben kunnen waarnemen.

Voor den oorlog waren wij met zeer nauwe oeconomische banden met België verbonden Er werd geen enkele moeilijkheid aan de werkzaamheid en aan den ondernemingsgeest van ons volk in den weg gelegd.

Elke gedachte aan geweldpleging ten opzichte van België op welke wijze ook, maakt de ontbinding van de coalitie, die tegen ons is gevormd, volstrekt onmogelijk en hierop moet toch ons hoofddoel zijn gericht De annexatie van België zou Duitschland isoleeren en de coalitie tegenover ons vergrooten en versterken. De vrede moet ons geen nieuwe vijanden brengen, maar veeleer sympathieën. Dit is des te noodzakelijker omdat bepaald de kringen in Nederland, die niet slechts de handhaving van de onzijdigheid hebben verdedigd, doch zich zelfs vriendschappelijk ten opzichte van Duitschland uitlieten, de vrees hebben te kennen gegeven, dat als gevolg van de Duitsche politiek tegenover België, Nederland insgelijks nog in den oorlog zou kunnen worden betrokken. Aangezien de gezant, prins Lichnowski, aan de Engelsche regeering op 4 Augustus 1914 heeft verzekerd, dat wij geen Belgisch grondgebied zouden kunnen annexeeren, zonder met Nederland in botsing te komen, moet iedere afwijking van die verzekering Nederland noodzakelijk tot de gevolgtrekking dringen, welke onze vertegenwoordiger zelf heeft gemaakt.

Wij zijn overtuigd, ons volk den grootsten dienst te bewijzen, indien wij in ieder geval het standpunt innemen dat wij vóór zelfbestuur en onafhankelijkheid van alle volken en tegen elke annexatie-politiek moeten zijn."

Het adres was namens het partijbestuur van de sociaal-democratische partij in Duitschland onderteekend door Fr. Ebert en voor het bestuur der sociaal democratische Rijksdagfractie door Scheidemann!

Onderhoud met Minister Poullet.

Een berichtgever te Tilburg heeft een onderhoud gehad met minister Poullet, den Belgischen minister van onderwijs, die dezer dagen uit Frankrijk is teruggekeerd, waar hij met de Belgische regeering te Hâvre had geconfereerd en aan het front den koning had gesproken.

De koning, zoo vertelde minister Poullet, was heel welgemoed en volstrekt niet terneergeslagen over de Duitsche successen in Polen. Zijne Majesteit herinnerde er aan, dat hij reeds maanden geleden den val van Warschau voorspeld had en sprak er zijne bewondering over uit, dat de Russen nog zoo langen tijd weerstand hadden weten te bieden.

Minister Poullet verzekerde, dat men ook in het algemeen aan het front door de Russische nederlagen der laatste weken zich niet had laten ontmoedigen.

Toen de berichtgever opmerkte, dat het bezetten van België, Noord-Frankrijk en Polen door Duitschland, dit land toch inderdaad tegenover de geallieerden in eene bevoorrechte positie plaatst, antwoordde de minister, dat deze meening niet juist is. Wat toch beteekent, zoo merkte minister Poullet op het verlies van deze landstreken tegenover de heerschappij, welke Engeland op zee kan blijven voeren? Wat baat 't Duitschland een groot grondgebied te verwerven, als Engeland de zee afsluit en zoodoende Duitschland's economischen bloei belemmert?

Berichten uit de Kolonie.

Mgr. Vuylsteke.

De Apostolisch Vicaris van Curaçao is tijdens zijn verblijf te New-York meerdere malen geïnterviewd geworden, wat zich herhaald heeft te Chicago. Amerikaansche Bladen, met de laatste mail ontvangen, bevatten korte mededeelingen over de algemeene armoede op Curaçao en het nu vierma il achtereen mislukken van den oogst.

Deze sensationeele, in telegramstijl gestelde berichten bevatten natuurlijk niet de letterlijke woorden door Mgr. gesproken, maar zijn voor een goed deel Amerikaansche humbug.

Toch kunnen we ons best voorstellen, dat een nuchtere Amerikaan, als hij hoort van zooveel honderden schoolkinderen, die den geheelen morgen en middag moeten teren op een droog beschuitje, vol verbazing uitroept: Maar dan sterven die menschen van honger!

En dát wordt dan gemeld aan zijn blad.

Men zij dus voorzichtig bij het beoordeelen van dergelijke berichten en stelle Z. D. H. niet aansprakelijk voor mededeelingen, welke op naam van den Apostolisch Vicaris van Curaçao gedaan worden, maar niet persoonlijk door hem met vollen naam werden onderteekend.

Alleen in dit laatste geval zou Z. D. H. de volle aansprakelijkheid dragen.

Plechtige Geloften.

De Eerw. frater ANTONINUS van de Orde der Dominikanen, de Heer J. v. D VEEN ZEPPENFELDT, heeft Donderdag 23 September ll. te Zwolle zijne plechtige Geloften afgelegd als Dominikaner-monnik. Nu nog drie jaar en dan wordt Z Eerw. Priester gewijd.

Onze broederlijke, hartelijke gelukwenschen aan den eersten Curaçaoschen Dominikaan en onze oprechte felicitatie aan zijn geachte familie.

Ruwe zeden.

Zondagavond kreeg op den Berg aan de Overzijde een jonge vrouw twist met een man over een paar centen De twist liep zoo hoog, dat de vrouw naar een mes greep en dit den man recht in het hart stak. De man was bijna onmiddellijk dood.

De Politie droeg het lijk, dat op straat lag, naar de wacht en had het geluk, de vrouw, die was weggevlucht, te achterhalen en in verzekerde bewaring te brengen.

Dienzelfden avond schoot iemand in een kroeg met een geweer, gelukkig zonder iemand te raken. De Politie nam het geweer af en den man mee.

Een luchtverschijnsel.

Zondagavond omstreeks half acht hebben verschillende personen hoog in de lucht een ster zien verschieten en den lichtenden straal uiteenspatten in vonken van prachtig mooie kleuren.

Orkaan.

Dezer dagen was het vreemd weer, en de hitte buitengewoon. Dat spelde weinig goeds en menigeen dacht aan orkaan.

Deze is er ook werkelijk geweest, maar Goddank niet over ons eiland. Van New-York outving het meteorologisch bureau de mededeeling, dat er een orkaan was gesein gaande in Westelijke richting van Dominica Dat was Woensdag 22 Sept; den volgenden dag, Donderdag 23 Sept. werd bericht, dat de kern van den orkaan zich scheen te bewegen op 15 gr. Breedte en 67 gr. Lengte. Dat is dus in de buurt van Puerto Rico en Haïti.

Hier bleven we gelukkig vrij en kregen alleen wat frisscher wind en meer koelte.

Storm.

Zondagavond heeft te La Guaira een hevige storm gewoed. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor. Wel werd hier en daar eenige schade aangericht aan de huizen.

Geheel de week heeft het in Venezuela hard geregend. Dat belooft iets voor ons.

Phosphaat.

't Nederlandsche stoomschip „Trompenberg," groot netto 2857 M³., gezagvoerder E. H. Zeven, is alhier den 17den September j. l. van Sanchez (Sto. Domingo) aangekomen, heeft— na in de Willemstad te hebben gebunkerd, — te Newport (Fuikbaai) eene lading van 2.387.600 KG. phosphorzure kalk ingenomen en is den 23n. d. a. v. vertrokken met bestemming naar Dundee (Engeland).

Dat is al No. 12 van 't jaar.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen:

Twee reclame—boekjes voor Motors Falk a Kerosene, en voor Victor's gramofoonplaten, de twee laatste van de Heeren J. & H. D. C. GOMEZ.

Schietwedstrijd.

De soldaten van het garnizoen hielden hedenmorgen schietwedstrijd op het schietterrein van het Rif. Om half tien was het afgeloopen en gingen zes manschappen achter de Muziek met olijftakken in hun geweer loop.

Bravo voor onze flinke schutters!

De Koninklijke-Shell in Venezuela

Volgens de „Nieuwe Crt" is de Koninklijke Shell reeds eenigen tijd in onderhandeling met de „Venezuelan Oil Concessions", welke onderhandelingen reeds zoo ver gevorderd zijn, dat waarschijnlijk wel reeds spoedig officiëele absorbatie berichten gepubliceerd zullen worden.

Deze maatschappij bezit concessies over ongeveer 3,000 vierkante mijlen in de districten Maracaibo en Bolivar, welke loopen tot Februari 1957. De pachtsom bedraagt 1 bolivar (f 0.50) per H.A. per jaar, terwijl per ton petroleum een royalty van 1 bolivar betaald zal moeten worden.

Officiëele berichten.

Aan den Apostolisch-Vicaris van Curaçao, M. A. M. Vuylsteke, is om gewichtige redenen drie maanden verlofsverlenging verleend.

De Adjunct-commies J. H. W. Sprock, werkzaam ten parkette van den Procureur-generaal, is benoemd tot ambtenaar van Politie.

Benoemd zijn op St. Eustatius:

tot leden van den voogdijraad de heeren H. J. Hagemans en J. G. C. Every Sr. tot lid van den Raad van Justitie de Heer H. H. Johnson, en tot plaatsvervangend lid de heer G. C. D. d'Aumalen B. van Hardenbroek;

tot lid van de commissie van aanslag voor de grond- en gebruiksbelasting en tot lid van de commissie van aanslag voor de inkomstenbelasting de heer J. G. C. Every Sr. en tot plaatsvervangend lid van beide commissies de heer B. I. Mussendem.

tot landmeter de heer B. I. Mussendem; en tot lid van de commissie van administratie over de gevangenis de heer H. H. Johnson.

Aan den Predikant bij de Vereenigde Protestantsche Gemeente alhier, M. H. J. Bosch van Loenen is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 24 Sept. 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG		—
ZOUT per vat van 130 K.G........	f	0.80
DIVIDIVI per K,G........................	„	0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.60
id. per KG. 2e kw.	„	0.40
HUIDEN per K.G........................	„	0.70
GEITENVELLEN per K.G............	„	0.80
WOL per K.G............................	„	0.13
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„	0.50
BEENDEREN per K.G................	„	0.02
RECINUS—ZAAD per K.G............	„	0.05
STROOHOEDEN (hiopijapa) .		
Kwaliteit No, 1...........per dozijn	„	3,25
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3.37½
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	6.25
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	
„ 1 van 25 c M. of minder	f	

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

15 ratten

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Fernando Albornoz R., Bordon Dominico, Martina Djaun, Encarnacion Everon. Margaret M Gumbs. Leonora Hernos, Enrik Henriquez B. T. Henriquez, Manuel Jansen. Angelina Josefa, Anita Leyba, Izabel Lingstoel, Isabel Martis, Juan Macaya, Ana Manuel para entregar á Isena Manuel, Juan Maria Odor, Leonilia Permit, Antwan Servage, Maria Steba, Florentina Sentiago, R. E. Tostman.

Aangeteekende stukken: Oscar Miguel Bethencourt Ricardo Antonio Bethencourt, Eduardo F. Jansen, Federiso Sille en twee rebuten aan: Cornelia Beutels; Antwerpen, Jacobo Jansen, New-York City.

Drukwerken: Commercial Bank of Spanisch America Ltd., Richard J. Curan, Florentina Sentiago.

Drukwerken zonder adres: Intended Sailing of Ocean Steamers, The Imperial Merchant Service Guild (2), La Verdad, Obra de las tres Marias.

Regenval

gedurende de maand Augustus.

	m.M.
Fort Amsterdam	42.4
Westpunt	41.4
Plantage Siberië	40.
Dokterstuin	22 1
Kl. St. Martha	17.4
Hoffi Abao	21 2
Cas Chikitoe	23
Sta. Maria	33.
Plantage Gr. St. Joris	23.
Wilhelmina-tuin	27.
Sta. Rosa	35.
Beekenburg	53.7
Noordkant	51.8

Koloniale Raad.

Deze week zijn er verschillende stukken verschenen.

Vooreerst het *Eindverslag* omtrent de nieuwe bepaling van aanmonstering.

Het onderzoek in de Afdeelingen van dit ontwerp heeft geene aanleiding gegeven tot eenige aanmerking.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voorzitter der Afdeelingen, is van oordeel, dat met deze mededeeling de openbare beraadslaging voldoende is voorbereid.

Ten tweede het *Voorloopig Verslag* over de voorgestelde wijziging van het pensioenreglement voor burgerlijke ambtenaren en hunne weduwen en weezen.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen.

Ad art. 1. Verscheidene leden hadden over het algemeen geen bezwaar tegen het bepaalde bij dit artikel.

Enkele andere leden verklaarden zich daarmede niet te kunnen vereenigen.

Als argument voor hun standpunt voerden zij aan, dat, door het onthouden van pensioen aan de echtgenoote of kinderen van een uit den dienst ontzetten of ontslagen ambtenaar, tevens het gezin van dien ambtenaar, dat in zulke gevallen meestal geene andere middelen van bestaan heeft, gestraft wordt.

Ad art. 2. Verscheidene leden verklaarden ernstige bezwaren hiertegen te hebben. Naar hunne meening moet men met het geven van terugwerkende kracht aan verordeningen uiterst spaarzaam zijn en niet dan in zeldzame gevallen daartoe overgaan. In casu konden zij de noodzakelijkheid daarvan niet inzien.

Ten derde het *Voorloopig Verslag* over de Verordening, regelende de soort en de maat der straf te beloopen door overtreders van plaatselijke keuren, alsmede de wijze van afkondiging dier keuren.

Over het algemeen had men geen bezwaar tegen het ontwerp.

Alleen werd bij art. 8 door sommige leden de vraag opgeworpen of dat artikel, dat in eene regeling wil treden van den termijn van inwerkingtreding der keuren, niet in botsing komt met artikel 131 van het Regeeringsreglement.

Laatstgemeld artikel toch moet aldus worden opgevat, dat de keuren, waarvan daar sprake is, terstond na de afkondiging in werking treden.

Nu kan ongetwijfeld in elke keur zelve een andere datum worden aangewezen, waarop die keur in werking zal treden, maar waarop steunt de bevoegdheid van den kolonialen wetgever om bij algemeene verordening een algemeenen regel te stellen?

Buitendien vindt men noch in het intitulé noch in den considerans van het ontwerp eenig gewag gemaakt van den termijn van inwerkingtreden der keuren, wel van de *wijze* van afkondiging.

De leden aan het woord meenden dan ook, dat het raadzaam zou wezen art. 8 te doen vervallen of althans eenige wijziging te doen ondergaan.

Ten Vierde de *Memorie van Antwoord* van den Gouverneur over het pensioenreglement.

Het deed den Gouverneur genoegen te vernemen, dat verscheidene leden over het algemeen geen bezwaar hadden tegen het bepaalde bij artikel 1 van het ontwerp.

Het spijt hem echter, dat eenige leden verklaarden zich daarmede niet te kunnen vereenigen.

Wat zij voor hun standpunt aanvoerden, is ongetwijfeld waar, en daartegen zou, indien het gold een quaestie van zuiver philantropischen aard, niets in te brengen zijn.

Doch het gaat hier om wat recht is. En daarmede strookt, volgens den Gouverneur, niet eene bepaling, krachtens welke de echtgenoote van een uit den dienst ontzetten of wegens wangedrag ontslagen ambtenaar, reeds bij diens leven, aanspraak kan maken op een pensioen, waarvan de ontslagen ambtenaar ook misschien zelf jarenlang zal kunnen profiteeren.

Ad art. 2. Indien aangenomen wordt, dat de bestaande bepaling een ongerijmdheid is, dan kan, naar de meening van den Gouverneur, er geen bezwaar tegen bestaan, dat aan het ontwerp terugwerkende kracht wordt gegeven.

Ook hij is van gevoelen, dat men met het geven van terugwerkende kracht aan verordeningen uiterst spaarzaam moet zijn. Zelden of nooit heeft hij dan ook daartoe een voorstel gedaan. Doch waar, zooals in casu, het verkregen recht — indien hier daarvan sprake kan zijn — een ongerijmdheid tot grondslag heeft, wordt eene afwijking van den gewonen regel z. i. er alleszins door gerechtvaardigd.

Buitenland.

Keizer Frans Jozef.

De Keizer van Oostenrijk is 18 Aug. ll. 85 jaar geworden. Een verjaardag, die natuurlijk niet op de gebruikelijke wijze zal zijn gevierd en allerlei herinneringen wakker roept. Er is iets diep tragisch in het levenslot van dezen souverein, die nu op zoo hoogen ouderdom nog in zulk een vreeselijken oorlog gewikkeld is.

In het omwentelingsjaar 1848 kwam hij op den troon en onmiddellijk had hij tegen binnen- en buitenlandsche vijanden te strijden. Toen kwam in 1859 de oorlog met Frankrijk en Sardinië, in 1864 die met Denemarken, in 1866 die met Pruisen en Italië. De Keizer ondervond veel tegenspoed, ook in de binnenlandsche staatkunde, maar na de worsteling van 1866 en de regeling der moeilijke verhouding met Hongarijë in 1867, trad een lang tijdperk van vrede voor hem en zijn Rijk in. Het scheen, dat hij gedurende het verdere deel zijner regeering niet meer het zwaard zou behoeven te trekken. Er was reeds meer dan genoeg gevochten en de huiselijke aangelegenheden van den Vorst brachten hem ten overvloede veel verdriet.

Gaandeweg dreigender werden echter gedurende de laatste decennia de Balkan-aangelegenheden. Reeds eenmaal scheen het — in 1908 — of Oostenrijk weer het zwaard zou moeten trekken. Het bleef echter in de schede, en ook andere dreigende gebeurtenissen leidden niet tot een gewapend conflict, totdat verleden jaar de moorddadige aanslag te Serajewo de lont aan 't kruit bracht. Met acht landen is Frans Jozef thans in oorlog. De diepe tragiek daarvan kan niemand ontgaan.

Het oogenblik om een eindoordeel over zijn persoon en regeering te vellen, is nog niet gekomen, al staat hij aan het einde van zijn leven. Maar dit kan men wel zeggen, dat hij veel voor zijn landen heeft gedaan, en dat hij, zonder geniaal te zijn, van zeer bizondere eigenschappen heeft doen blijken. Hij wordt dan nu ook algemeen vereerd door zijn onderdanen en ook in het buitenland bood gedurende een reeds lange reeks van jaren de dag van heden gelegenheid, om den patriarch der Europeesche Staatshoofden te complimenteeren. De oorlog heeft daarin verandering gebracht. De waardeering der landen, die met Oostenrijk in oorlog zijn, heeft plaats gemaakt voor tegenovergestelde gevoelens.

De neutralen nemen een ander standpunt in En slechts één wensch vervult hen: dat de oude Keizer weer spoedig in vrede moge heerschen over zijn volken, een vrede, dien zij even gaarne aan de overige souvereinen gunnen, in dezen wereldstrijd betrokken.

Naar aanleiding van den verjaardag van den keizer bevatten de Weensche bladen feestartikelen, waarin zij er op wijzen, dat de keizer thans zijn volkeren tot één enkel volk vereenigd ziet en betoogen, dat, evenals het dappere leger den geboortedag van den keizer vieren zal met een herinnering van zijn gelofte, tot het uiterste zijn plicht te doen, ook zijn volkeren plechtig zullen verklaren, dat zij aan de zijde van hun keizer staan en tot alle offers bereid zijn, die het vaderland van hen eischt.

Te Weenen heeft 's avonds een militaire taptoe plaats gevonden Acht militaire kapellen, gevolgd door een groote feestelijk-gestemde menigte, trokken door de straten, waar dichte menschenmassa's in rijen stonden geschaard. Overal werd stormachtig hoera-geroep op den keizer uitgebracht. Voor het Duitsche en Turksche gezantschap, alsook voor het bureau van den bevelhebber en het stadhuis, werd gemanifesteerd. In de stad werd veel gevlagd en tal van huizen waren versierd en geïllumineerd. Ook alom in de provincie is de vooravond van den geboortedag des keizers feestelijk gevierd.

De legerbevelhebber, aartshertog Friedrich, is daags te voren te Weenen aangekomen van het Noordelijk oorlogstooneel, om persoonlijk aan Z.M. de gelukwenschen van het geheele leger met zijn verjaardag over te brengen. De aartshertog keerde op den feestdag zelven naar het oorlogsterrein terug.

Uit Athene

wordt bericht, dat aan de gezanten der entente-mogendheden het antwoord op dezer verlangen is overhandigd. Griekenland verklaart daarin, *geen* gebied te willen afstaan.

Daarmee zouden de pogingen om Griekenland en Bulgarijë in den strijd te betrekken, zijn mislukt.

Eveneens mislukt moeten heeten de pogingen van Duitsche zijde om Roemenië te bewegen, schietvoorraad voor de Turken door te laten.

Men wil Roemenië nu straffen, door het geen graan af te koopen.

De correspondent van de *Temps* heeft een onderhoud gehad met de oud-ministers van de vroegere Bulgaarsche regeeringspartijen Gueschoff en Theoderoff. Gueschoff verklaarde zich volstrekt voor een ingrijpen van Bulgarijë en wel op de Dardanellen om aldus een afzet voor den oogst te kunnen verwerven. In April had men, naar hij zeide, algemeen onderhandelingen met de entente verwacht na het vertrek van de Engelsche missie. Door fouten van weerszijden zouden zij op de lange baan zijn geraakt. Thans slaat de officieele pers weer een oorlogszuchtigen toon aan, maar tegen wien weet men niet. Theoderoff toonde zich minder zeker over de wenschelijkheid om een oorlog aan te gaan. Hij beweerde, dat de Oostenrijkers op den Balkan veroveringsplannen zouden hebben en het vooral gemunt zouden hebben op de lijn Nisch-Saloniki. Indien Duitschland in Klein-Azië vasten voet kreeg, zou Bulgarijë in den onverdragelijken toestand geraken tusschen Duitschland en Oostenrijk vastgeklemd te zitten. Daarentegen handhaaft ook hij Bulgarijë's aanspraken tegenover Servië en eveneens tegenover Griekenland. Maar voor een oorlog houdt Theoderoff het oogenblik veel minder geschikt dan Maart was

Hervé klaagt in de *Guerre Sociale*— aldus wordt aan Duitsche bladen gemeld — over den onbevredigenden gang van zaken aan de Dardanellen. Hij wil er een einde aan maken. Ten eerste door vrede met Turkijë te sluiten. Dat zal daar grif voor te vinden zijn, indien men het maar net even het leven laat. Teneinde een vrede te verkrijgen, die het niet uit den lijst der staten schrapt, zal Turkijë — meent Hervé — bereid zijn den Armeniërs en Syriërs een ruim zelfbestuur toe te staan en zonder twijfel ook om de versterkingen aan de zeeëngten te slechten, deze te neutraliseeren en aan Russische oorlogsschepen te vergunnen uit de Zwarte Zee te komen, wat Rusland een groote zedelijke voldoening zou schenken. Rusland verkeert thans in een toestand, waardoor het wellicht in de plaats van Constantinopel, waarop het den blik heeft laten vallen, deze halve oplossing zal aanvaarden.

Van verdere onderhandelingen met de Balkanstaten wil Hervé niet weten. Voor alles moet nu met Turkijë worden afgerekend, of overeengekomen.

Polen.

De Poolsche natie telt thans ongeveer 20 millioen zielen, over Duitschland, Oostenrijk en Rusland verdeeld. Het grootste deel daarvan woont in Russisch-Polen, dat ongeveer vier maal zoo groot is als ons land en te naastenbij 11 millioen inwoners telt. Oostenrijk herbergt ruim 5 millioen Polen en Pruisen 3½. Wat de behandeling betreft, hadden de Oostenrijksche Polen altijd het minste reden tot klagen. Hun nationaliteit, taal en godsdienst werden door de Regeering van Weenen behoorlijk geëerbiedigd en geen regeerings-ambt is hun ontzegd. Daarentegen hebben de russischeering en vervolging der katholieke Kerk in Russisch-Polen, de germaniseering en protestantiseering in Pruisen veel kwaad bloed gezet, en in Rusland kwam het gedurende de vorige eeuw tweemaal tot een geweldigen opstand, die telkens slechts met moeite en onder zeer bloedige gevechten kon bedwongen worden.

Bij den aanvang dier eeuw mocht Polen korten tijd de hoop koesteren, dat het als zelfstandige staat zou worden hersteld. Maar Napoleon schiep slechts een grootvorstendom, Warschau, waarover hij zijn bondgenoot, den koning van Saksen, als regent aanstelde, en dat, na zijn val, ophield te bestaan. Polen bleef verdeeld en de opstanden in 1830|31 en 1863 tegen het Russisch gezag eindigden toenmaals met een bevestiging der Russische overheersching, welke reeds na de moorddadige worsteling van 1830–31 de in werkelijkheid toch slechts zeer geringe autonomie der Polen geheel had doen verdwijnen. In Duitschland en Oostenrijk — waar zij trouwens veel minder talrijk waren — deed zich een dergelijk georganiseerd en gewapend verzet niet voor. In laatstgenoemd Rijk vooral schenen zij te berusten in den bestaanden toestand. Wat echter nog geenszins zeggen wil, dat zij hun idealen hadden prijs gegeven, of van hunne nationale aspiraties afstand gedaan. Een herstel van het oude koninkrijk zou dan ook in die landen ongetwijfeld met geestdrift door de aldaar levende Polen worden begroet.

Alvorens hierover een enkel woord te zeggen, zij even de vraag aangeroerd, hoe het mogelijk was, dat een zoo aanzienlijk land door zijne buren kon worden verdeeld. De Polen hebben deze ramp voornamelijk aan hun onderlinge verdeeldheid te wijten gehad. Sinds de tweede helft der zestiende eeuw was Polen een kiesrijk, d. w. z. het erfelijk koningschap werd door den adel afgeschaft en de naijver der machtige adellijke geslachten, die te hunnen bate het gezag der Kroon nog telkens beperkten, gaf herhaaldelijk tot bloedige twisten aanleiding. De verkiezing van een nieuwen Koning ging doorgaans met geweld en andere middelen gepaard en de Poolsche Rijks- of Landdagen kregen een befaamdheid, welke spreekwoordelijk gebleven is. Tegenover de edelen vermocht de Koning al heel weinig en in den Poolschen Rijksdag, waar zij de heerschappij voerden, kon één enkele stem een besluit krachteloos maken. Men noemde dit het „liberum veta". Daarbij bezaten de edelen het recht hun onderlinge geschillen, of veeten, met geweld van wapenen te beslissen, en zoo bleef het land niet slechts ten prooi aan voortdurende twisten, botsingen en geweldenarijen, maar ontbrak de politieke evolutie, welke in andere Staten aan de burgerij in de steden en de bevolking van het platteland gaandeweg zekere bevoegdheden schonk. Vreemde vorsten bestegen den troon en het buitenland, vooral Rusland, begon zich steeds meer met de inwendige aangelegenheden des Rijks te bemoeien. Te laat zag Polen in, dat het door zijn innerlijke verdeeldheid en zijn verzuim, om door grootere ontwikkeling en medezeggenschap van het volk zijn kracht te versterken, zich tot een gemakkelijke buit voor de omringende Rijken had gemaakt. In 1772 had de eerste verdeeling plaats, waarbij het land een derde van zijn bevolking verloor. Het protest van den Rijksdag werd gesmoord met de bedreiging, dat, zoo men zich verzette, tot een algeheele verdeeling zou worden overgegaan. De Koning, de Poolsche edelman Poniatowski, was vrijwel machteloos en onder de pressie van de Russische keizerin Catharina op den troon gekomen, waar hij geheel onder den invloed stond van den Russischen gezant. Sedert de eerste verdeeling — zegt een geschiedschrijver — gedroeg zich Rusland's vertegenwoordiger te Warschau tegenover den Koning als een stadhouder van Catharina. De Rijksdag trachtte eerst in 1791 den Staat inwendig sterker te maken door de erfelijke monarchie in te voeren, de boven vermelde prerogatieven der edelen af te schaffen en aan de steden en het platteland recht van medespreken te geven in een Tweede Kamer. Voor die hervormingen — welke bijtijds aangebracht groot nut hadden kunnen opleveren — was het echter reeds te laat geworden. Een deel der edelen verzette er zich bovendien tegen, nieuwe twisten braken uit en dit gaf aan de Russische Czarin een welkome aanleiding om spoedig opnieuw zich met de Poolsche zaken in te laten en onder goedkeuring van Pruisen en Oostenrijk tot een tweede verdeeling in 1793 en tot een derde in 1795 over te gaan. De heldhaftige tegenstand van den vermaarden Kosziusko mocht niet baten. Hij moest zwichten voor de overmacht, en zoo hield een Rijk op te bestaan, dat sinds de tiende eeuw in de geschiedenis bekend was, dat zich eenmaal had uitgestrekt van de Oostzee (het tegenwoordig Pommeren) tot aan de Karpathen, de Dnieper en de Pontische steppen en in den aanvang der zeventiende eeuw nog de machtigste Staat van Oost-Europa was, dat bijna ook Moskou onder zijn heerschappij gekregen had. Van de Slavische volken stond en staat het Poolsche met dat der Czechen op de hoogste trap van cultuur, waarvan ook in onze dagen zijn litteratuur een schitterend getuigenis aflegt Aan hun taal hebben de Polen veel te danken; en indien zij hun zelfstandigheid als vrij volk herkrijgen, dan zal hun trouw aan die taal en aan hun godsdienst, waardoor het saamhoorigheidsgevoel steeds krachtig bewaard bleef, daarbij als een der voornaamste factoren moeten worden aangemerkt.

De Duitsche boeren in Rusland.

Dr. Paul Ehrbach schrijft over de Duitsche nederzettingen in Rusland.

Bij het begin van den oorlog rekende men, dat er in Russisch Polen ongeveer 400 000 Duitsche Boeren waren In de westelijke Oekraine (voornamelijk in Wolhynie en Bessarabie) eveneens 400 000, in de Zuid-Russische steppen 600 000 en aan de beneden Wolga 650.000. Dan nog in den Kaukasus 50,000, in Siberië, Midden-Azie en in het gouvernement Petersburg nog 50.000, in het geheel dus meer dan twee millioen. Over den omvang van hun grondbezit heeft men nog geen betrouwbare gegevens. Ofschoon zij Russische onderdanen zijn, zijn zij ondanks alle pogingen der regeering om ze te russificeeren, geheel Duitsch gebleven. In tegenstelling met de half gerussificeerde Duitsch-Russen in de steden van binnen-Rusland.

De Russische regeering heeft daarom in de laatste jaren door allerlei administratieve maatregelen en plagerijen getracht te verhinderen, dat zij hun grondbezit vergrootten, daar van het standpunt der Russische regeering het germaniseeren van de Zuid-Russischen landbouw inderdaad een bedenkelijk verschijnsel was. De tegenwoordige oorlog echter, die voor Rusland niet alleen een oorlog tegen het Duitsche rijk is, maar tegen alle Duitschers, heeft gelegenheid gegeven den Duitsche kolonisten een vernietigenden slag toe te brengen.

Door de wet van 15 Februari 1915 wordt bepaald, dat over een strook van 100 kilometer langs de zeekust en 150 kilometer langs de grens alle boeren van Duitsche nationaliteit hun grondbezit binnen acht maanden moeten verkoopen Na afloop van dezen termijn zal openbare verkoop plaats vinden. Daar de Russische landbouw door den oorlog toch reeds verschrikkelijk geleden heeft en de prijzen van den grond in geheel Rusland reeds eenige maanden geleden tot op de helft van den normalen prijs gedaald waren, kan men zich gemakkelijk voorstellen, dat de Duitsche boeren door dezen verkoop ontzaggelijke verliezen moeten lijden. Daar komt nog bij, dat de regeering op alle manieren probeert den verkoop onmogelijk te maken, dat geen bank een leening toestaat om een Duitsche hoeve te koopen. Zoodat in Dec. 1915 alle Duitsche hofsteden met één slag onder den hamer moeten komen en waarschijnlijk zoo goedkoop zullen worden verkocht, dat niet eens de hypotheekhouders aan hun geld zullen komen.

De Duitsche boer is dan een bedelaar. Daar men er in het geheel niet op rekenen kan, dat bij de verkooping voor de eigenaars iets overblijft, heeft een groot gedeelte van de Duitsche boeren onmiddellijk pogingen gedaan om hun inventaris van de hand te doen. Hun velden hebben zij niet bewerkt. Feitelijk is deze maatregel een confiscatie op groote schaal, zoo als Europa sedert de dagen van de Fransche revolutie niet meer beleefd heeft.

Niet er door getroffen worden tot nu toe de Duitsche boerenkolonies aan de Wolga, in Siberië, Midden Azië en eenige streken van Zuid Rusland. Men kan rekenen, dat van de Duitsche boerenbevolking van twee millioen man slechts 700,000 hun land behouden.

Het verbijsterde Europa.

Hoe langer de oorlog duurt, hoe meer de raakheid bevestigd wordt van de teekening, waarin reeds maanden geleden een Amerikaansch artist den toestand weergaf.

Op die teekening was Europa afgebeeld als een man, die in dronken woede zijn eigen huisraad had stuk geslagen, terwijl het onderschrift luidde: Wat zal hij spijt hebben, wanneer hij weer nuchter is!

Inderdaad, niet juister en vlijmender kan de oorlog worden getypeerd.

De Staten van het oude Europa trachten elkander te verzwakken en te verscheuren en intusschen slaat Japan zijn slag in China, wellicht ook nog elders, en vloeien Amerika allerlei voordeelen toe.

Sommige Amerikaansche bladen schijnen het zelfs noodig te vinden den Europeeschen oorlogsfakkel nog wat aan te blazen!

Welke „zaken" in de Ver. Staten met den zoogenaamden „wereldbrand" worden gemaakt, is sinds lang duidelijk geworden; — men heeft de Beurslijst slechts in te zien en de financieele berichten te lezen.

Maar bovendien krijgt de Unie ook geheel de vrije hand in allerlei quaesties, waarover voorheen ook Europa een woord placht mee te spreken.

Ons werelddeel is bezig aan het ondermijnen zijner eigen positie op den aardbol.

In de woede van den strijd ziet men niet, of wil men niet zien en kan men niet zien, wat buiten zijn grenzen plaats vindt, of zich voorbereidt.

Honderd jaren geleden kon men ook van een Europeeschen oorlog spreken.

Maar de strijd gold toen slechts de overheersching van één Rijk, of liever van één persoon."

En bovendien hadden Azië en Amerika destijds bij lange niet de beteekenis van nu.

Groote veranderingen hebben sindsdien plaats gehad.

Er staat thans voor Europa méér op het spel, dan de verzekering der rust en de vreedzame ontwikkeling zijner natiën.

En die overweging alléén zou reeds ruim voldoende zijn, om tot zichzelf te komen en aan de woedende worsteling een einde te maken.

Het Centrum

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1en Maart. 1914 t|m 31sten Augustus 1914 onder No. **9091 K,** t|m No. **7622 L,** zal plaats hebben op *Donderdag*, den **30n. Sept.** a.s., en volgende Donderdagen

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 25en Sept. 1915.

De Voorzitter.
A. JESURUN.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 18 SEPT. – 2 OCT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Caracas	G B Terril	22 Sept.	La Guayra	22 Sept	New York
Merida	A Johansen	22 „	Maracaibo	23 „	Maracaibo
Stavangeren	M Lovik	28 „	New York	28 „	La Guayra
Pr Fr Hendrik	P Koningstein	24 „	Amsterdam	25 „	New York
Stavangeren	M Lovik	26 „	La Guayra	26 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	27 „	Maracaibo	27 „	New-York
Philadelphia	H Hichborn	30 „	New York	30 „	La Guayra
Fauna	C Breman	2 Oct.	New York	3 Oct.	Amsterdam
Stavangeren	M Lovik	30 Sept.	Maracaibo	7 „	Maracaibo
Trompenberg	Zeven	17 Sept	Sanches	18 Sept	Sta Barbara
Heelsum	L Grilk	19 „	Rotterdam	20 „	Sta Barbara
Trompenberg	Zeven	28 „	Sta Bárbara	23 „	Colón
Orecian	Rank	25 „	Liverpool	25 „	Pto Colombia
Savoia	J Poggi	1 Oct.	Génova	2 Oct.	Colon

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Clara C	19 Sept.	Rio Hacha	*Clicia V*	18 Sept	Maracaibo
Reinoso V	19 „	Pto Cabello	*Gloria V*	18 „	Maracaibo
Reina V	20 „	Pto Colomb	*Alix H*	18 „	Aruba
Juan Luis H	20 „	Aruba	*Estelle H*	20 „	Isla Barlov.
Refugio H	20 „	Aruba	*Carlota H*	21 „	Maracaibo
Gacela H	20 „	Maracaibo	*Estı del Mar*	20 „	Guanta
Rosa Maria H	20 „	Aruba	*Juan Luis H*	21 „	Aruba
MariaLeoncita	22 „	Aruba	*Refugio H*	20 „	Aruba
Electra H	24 „	Rio Hacha	*Rosa Maria H*	21 „	Aruba
Abeona H	26 „	Maracaibo	*Prinses Juliana*	21 „	Aruba
			MariaLeoncita	23 „	Aruba
			Frieda H	24 „	Rio Hacha
			Reinoso V	24 „	Pto Cabello
			Virginia H	24 „	Vela de Coro